

kinder- en jeugdpsychiatrie

karakter

informatie voor ouders

deeltijdkliniek

Deze folder is een kennismaking met de deeltijdklinieken van Karakter. U vindt informatie over de deeltijdkliniek en de behandeling die daar plaatsvindt:

- wat is een deeltijdkliniek;
- wat is de samenhang met onderwijs;
- wat kan een behandeling inhouden ;
- met wie krijgt u te maken.

Een mondelinge toelichting krijgt u tijdens het kennismakingsbezoek. Tijdens dit gesprek is er veel ruimte voor het bespreken van uw vragen en verwachtingen.

Wat is een deeltijdkliniek

Op een deeltijdkliniek komen kinderen en jongeren met psychiatrische problemen. 'In deeltijd' wil zeggen dat ze overdag (na school) bij ons komen en 's avonds en in het weekend gewoon thuis zijn. De kinder- en jeugdpsychiater is verantwoordelijk voor de behandeling die daarin ondersteund wordt door groepsleiding en afhankelijk van de problemen door een psycholoog en therapeut(en). Ouderbegeleiding wordt altijd geboden om u te informeren over de vorderingen van de behandeling en u te helpen met problemen waar u thuis mee te maken heeft.

De meeste deeltijdklinieken bestaan uit een aantal behandelgroepen, die uit ongeveer zes tot acht kinderen of jongeren per groep bestaan. Meestal zijn de groepen naar leeftijd ingedeeld, soms ook naar de aard van de problemen. Karakter heeft meerdere deeltijdklinieken, verspreid over Gelderland en Overijssel. De locatie is vaak dezelfde als die van de polikliniek. Achterin dit boekje vindt u een overzicht van de deeltijdklinieken.

Wie komen op de deeltijdkliniek

Deeltijdbehandeling is mogelijk als het kind nog in de thuissituatie kan verblijven, als de draagkracht van ouders/opvoeders nog groot genoeg is. Het zijn bijvoorbeeld angstige of depressieve kinderen, of kinderen die moeilijk contact kunnen maken met anderen. Er zijn ook kinderen die in de war zijn, druk of impulsief zijn, tics hebben of agressief reageren. Thuis en op school hebben ze daardoor problemen en daarom hebben ze behandeling nodig. Plaatsing op deeltijd wordt opname genoemd. Hoe lang de opname duurt, is afhankelijk van de problemen.

Wat gebeurt er op de deeltijdkliniek

In het eerste gesprek na (of soms tijdens) de aanmelding vertellen we meer over de opname. Wat zijn uw verwachtingen en wat gaat er gebeuren, welke vragen zijn er en kunt u zich vinden in het behandelvoorstel?

Daarna komt uw kind meestal op de wachtlijst. Het kan soms even duren voor er plaats is. Zodra dat het geval is, krijgt u bericht en spreken we een datum en tijd af voor het kennismakingsbezoek. We sturen u voorafgaand aan het bezoek enkele formulieren en aanvullende informatie toe.

Kennismaking

Het is voor iedereen prettig om kennis te maken voordat uw kind op de deeltijdkliniek komt. In het kennismakingsbezoek neemt u een kijkje op de groep en maakt kennis met verschillende medewerkers. Ook nemen we praktische dingen met u door, zoals de eetgewoontes van uw kind, medicijngebruik, of er intussen iets veranderd is in de situatie, onze huisregels, enz. Uiteraard komen uw verwachtingen en soms ook het (voorlopige) behandelplan aan bod.

Met wie krijgt u te maken

U en uw kind krijgen te maken met verschillende medewerkers die nauw samenwerken: het behandelteam. Dit bestaat meestal uit de volgende medewerkers (kan per locatie verschillen):

- **De behandelcoördinator** houdt overzicht over de behandeling van uw kind en bewaakt het behalen van de gestelde behandeldoelen.
- **Met groepsleiders** heeft uw zoon of dochter dagelijks te maken. Zij zorgen voor het reilen en zeilen in de groep en begeleiden de kinderen. Eén van de groepsleiders is speciaal verantwoordelijk voor uw kind en zorgt voor verslaggen, houdt afspraken in de gaten en begeleidt uw kind in speciale situaties.

- **De kinder- en jeugdpsychiater** is een arts die met u en uw kind praat om erachter te komen wat er precies aan de hand is. De psychiater is eindverantwoordelijk voor de behandeling. Als het nodig is, schrijft hij of zij medicijnen voor.
- **De gezinstherapeut/ouderbegeleider** heeft met u elke twee à drie weken een gesprek over hoe het gaat in uw gezin. Ook werkt hij of zij met u aan de problemen als dat nodig is. De gezinstherapeut/ouderbegeleider houdt u op de hoogte van de voortgang van de behandeling.
- **De psycholoog/psychotherapeut** praat met uw kind over de problemen. Daarnaast test de psycholoog uw kind op bijvoorbeeld intelligentie en persoonlijkheid.
- Verder zijn er verschillende **therapeuten** die elk op hun eigen vakgebied uw kind behandelen, als dat in het behandelplan staat. Welke therapie zij geven, leest u verderop.

Hoe ziet de eerste dag eruit

Op de afgesproken tijd wordt uw kind (door u) gebracht. Afscheid nemen is vaak moeilijk voor ouders en kind. De groepsleiders vangen uw kind met zorg op en nemen de tijd om het afscheid goed te laten verlopen. Aan het eind van de dag haalt u uw kind weer op of wordt hij of zij met een taxi thuisgebracht.

Onderzoek en behandeling

Uw kind doet meteen mee op de groep, zodat alles snel went. De eerste weken staan in het teken van kennismaken. We observeren uw kind en kijken naar zijn of haar gedrag, zodat we daar de behandeling verder op kunnen aansluiten. Heel belangrijk daarbij is natuurlijk de informatie uit de onderzoeken die al zijn gedaan. Als die informatie nog aangevuld moet worden, doen we nog extra onderzoeken (zie het kader). Zo nodig wordt na die onderzoeken en de observaties de behandeling nog aangepast.

Extra onderzoek

Als we nog aanvullende informatie over uw kind nodig hebben, doen we extra onderzoek. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- **Psychiatrisch onderzoek**

De psychiater onderzoekt uw kind om een beter beeld te krijgen van wat er precies aan de hand is. Dit doet hij of zij door met u en uw kind te praten of met uw kind te spelen. De psychiater betreft daarbij medische gegevens, het gedrag en de emotionele ontwikkeling van uw kind. Ook de observaties van de groepsleiders zijn daarbij heel belangrijk.

- **Psychologisch onderzoek**

De psycholoog of psychologisch medewerker gebruikt testen en gesprekken om een beeld te krijgen van de intelligentie en persoonlijkheid van uw kind.

Eventueel aanvullende onderzoeken:

- **Gezinsonderzoek**

Een gezinstherapeut praat met het hele gezin en krijgt zo een beeld van de situatie thuis.

- **Schoolonderzoek**

De leerkracht van uw kind beantwoordt vragen over het gedrag van uw kind op school.

- **Observatieonderzoek**

Een therapeut kijkt hoe uw kind speelt of sport.

Wat houdt de behandeling in

Na de onderzoeken bespreken de betrokken arts en therapeuten de uitkomsten ervan. Als het van belang is, en u bent het ermee eens, nodigen we hierbij soms ook anderen uit, zoals de leerkracht of verwijzer. Op basis van alle verzamelde informatie maken we een plan hoe we uw kind verder gaan helpen. Dit heet een behandelplan. Het bestaat uit:

- **de diagnose** (wat is er aan de hand);
- **de behandeling** (wat willen we er aan doen);
- **een planning** (wanneer gebeurt er wat).

We nodigen u daarna uit om samen het behandelplan door te nemen tijdens het adviesgesprek. Het behandelplan is een voorstel. Dit betekent dat er ruimte is voor aanpassingen. Het is belangrijk dat u en uw kind het eens zijn met de behandeling. Alleen dan gaan we hiermee verder.

Het hele verblijf van uw kind op de deeltijdkliniek staat in het teken van behandeling. Niet alleen tijdens therapie, maar ook op de groep en thuis.

De behandelgroep

Gedurende de behandeling is de groep heel belangrijk. De groepsleiders overleggen met de therapeuten waar kinderen op moeten oefenen om de behandeldoelen te bereiken. De therapie gaat verder op de groep. Het is de plaats waar kinderen dingen leren die ze moeilijk vinden. Bijvoorbeeld minder snel driftig worden, beter naar anderen luisteren of zich anders uiten.

De groepsleiders stellen duidelijke regels, zodat helder is wat wel en niet mag. Verder zorgt een positieve en persoonlijke aanpak voor een omgeving waarin kinderen zich veilig voelen en waarin ze hun zelfvertrouwen kunnen ontwikkelen. We besteden via bijvoorbeeld spelletjes en gesprekken aandacht aan dingen die nodig zijn voor het meedoen in een groep: samen bezig zijn, rekening houden met elkaar, van elkaar leren en verantwoordelijk zijn voor elkaar, enzovoort. Vaardigheden als luisteren, op je beurt wachten, delen, elkaar een complimentje

maken, enz. komen hierbij aanbod. De kinderen leren ook taken uit te voeren, zoals tafel dekken en planten water geven.

Wat gebeurt er op de groep

Op normale dagen gaan bijna alle kinderen en jongeren eerst naar school. Als ze daarna op de groep zijn eten ze samen met de groepsleiders een broodmaaltijd. Als ze tussen de middag overblijven op school, nemen ze de lunch van thuis mee. 's Middags zijn de kinderen alleen of samen bezig met allerlei activiteiten. Samen spelen, creatief bezig zijn, therapie of oefeningen doen. Ook drinken ze samen limonade of thee en eten ze fruit. Ze werken daarmee 'spelenderwijs' aan de behandeldoelen. Aan het einde van de middag gaan de kinderen weer naar huis. De meesten gaan met de taxi, sommigen worden opgehaald door hun ouders. Sommige grotere kinderen gaan zelf op de fiets of met het openbaar vervoer naar huis.

In vakanties hebben we meestal een speciaal programma met leuke activiteiten.

Het 'ik-boek'

Op sommige locaties krijgt uw kind een eigen map waarin ze over zichzelf kunnen schrijven, waarin ze foto's kunnen plakken en kunnen tekenen. Dit heet het 'ik-boek'. Het 'ik-boek' geeft uw kind uitleg over hoe hun behandeling gaat. Kinderen schrijven zelf over wat ze al kunnen en wat ze nog kunnen leren. Ze mogen het 'ik-boek' meenemen als de behandeling is afgelopen.

Therapie

Vrijwel alle kinderen op de deeltijdkliniek krijgen therapie. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- **Psychotherapie**

Helpt kinderen via gesprekken en spel bijvoorbeeld bij het verwerken van emotionele problemen of het begrijpen en ordenen van de dingen die in zijn of haar leven een rol spelen.

- **Dramatherapie en spelbegeleiding**

Ondersteunen via toneelstukjes en spelen de emotionele groei en helpen kinderen vaardigheden op te doen, zoals het uiten van emoties of het samenwerken met andere kinderen.

- **Psychomotore therapie**

Helpt kinderen door sport en beweging in uiten van emoties en, als het groepstherapie is, in het omgaan met elkaar.

- **Logopedie**

Kinderen met taal- of spraakproblemen kunnen terecht bij de logopedist.

- **Gedragstherapie**

De therapeut helpt uw kind via oefeningen om probleem gedrag of angsten af te leren en dit te vervangen door beter passend gedrag.

- **Creatieve therapie**

Bij creatieve therapie gaat het om dingen maken: een knutselwerk of tekening bijvoorbeeld. Kinderen kunnen zo hun emoties verwerken en zelfvertrouwen opbouwen.

Medicijnen

Als medicijnen nodig zijn als onderdeel van de behandeling, bespreekt de kinderpsychiater dit met u en uw kind. Er is uitleg over de medicatie en eventuele bijwerkingen. Met het recept kunt u de medicijnen ophalen bij uw eigen apotheek.

School

Tijdens de opname op de deeltijdkliniek gaat uw kind gewoon naar school. Soms is dat de eigen school. Na schooltijd of tijdens de lunchpauze gaat uw kind met de taxi naar de behandelgroep.

Bij andere locaties gaat uw kind naar de school waar de locatie mee samenwerkt, de school staat dan vaak op hetzelfde terrein.

School speelt een belangrijke rol bij de behandeling. We werken er intensief mee samen. Karakter is verantwoordelijk voor de behandeling, de school voor het onderwijs. De leerkracht krijgt, wanneer u en/of uw kind daarin toestemt, ook informatie over uw kind zodat hij of zij op school ook goed begeleid kan worden. De school kan tijdens lessen een beroep doen op medewerkers van Karakter.

Samenwerking met ouders

De thuissituatie blijft tijdens de behandeling centraal staan. Een uitgebreide begeleiding van de ouders vinden wij dan ook heel belangrijk. Wat er thuis gebeurt en op de behandelgroep moet op elkaar aansluiten. Dit is niet alleen tijdens de behandeling belangrijk, maar ook voor de toekomst. Het doel van de behandeling is immers dat u daarna weer zelf verder kunt.

Op de meeste locaties is er regelmatig contact met de ouders via de ouderbegeleider of de gezinstherapeut. Ook kunt u natuurlijk vragen stellen aan andere behandelaars.

U krijgt in elk geval altijd een kopie van de verslagen van de besprekingen over uw kind. Belangrijke besluiten over de behandeling bespreken we met u en uw kind. Ook voor deze wijzigingen in het behandelplan is de instemming van u en/of uw kind altijd nodig. En als u tussendoor vragen heeft, kunt u die altijd stellen.

Wanneer welke besprekingen?

Het behandelteam bespreekt regelmatig de voortgang van de behandeling bij uw kind. Ook maken ze plannen voor het vervolg van de behandeling. Ongeveer elke drie à vier maanden is er een uitgebreide behandelplan-bespreking over uw kind, waarbij soms ook de ouders en eventueel het kind worden uitgenodigd. Het behandelteam bekijkt hoe de behandeling van uw kind tot dan toe is verlopen. Gaat uw kind vooruit? Zijn er problemen? Moet het behandelplan misschien bijgesteld worden en klopt de planning nog? Van tevoren vragen we u en uw kind ook naar uw mening, wat belangrijk is en of er dingen moeten veranderen. De uitkomst van de behandelplan-bespreken bespreken we natuurlijk ook met u.

Wat gebeurt er na de behandeling?

In overleg met u wordt besloten wanneer de behandeling wordt beëindigd (ontslag). De datum leggen we vast in het behandelplan. We informeren ook degene die u naar ons heeft verwezen en uw huisarts over het verloop van de behandeling en eventuele afspraken over nazorg.

Na de behandeling bespreken we met u en uw kind wat de verschillende mogelijkheden zijn: Meestal pakken ouders en kinderen de draad weer op en gaan de kinderen na schooltijd weer gewoon naar huis. De meeste ouders hebben meer vertrouwen in de opvoeding en weten hoe ze weer verder kunnen als gezin. Kinderen hebben meer zelfvertrouwen waardoor ze beter met hun problemen kunnen omgaan. Sommige kinderen blijven nog op de polikliniek komen voor behandeling. Ook krijgt het gezin wel eens thuis een vervolgbehandeling (IPG: Intensieve Psychiatrische Gezinsbehandeling). Ouders kunnen verder voor hun kind gebruik maken van een logeerhuis, zodat ze in het gezin af en toe even op adem kunnen komen.

Soms is het beter dat uw kind (nog) niet naar huis gaat. We zoeken dan naar andere oplossingen. Als er intensievere behandeling nodig is, kan uw kind dag en nacht worden opgenomen in een kliniek voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Ook kunnen we in samenwerking met Bureau Jeugdzorg andere oplossingen zoeken, zoals plaatsing binnen de jeugdzorg of beschermd wonen.

Praktische informatie

De kosten

Er zijn enkele kosten verbonden aan de opname:

1. Verblijf en behandeling van uw kind. Hiervoor hoeft u niets te betalen, want deze kosten worden vergoed door uw ziektekostenverzekeraar.
2. Eigen bijdrage. De verzekeraar vergoedt echter niet de kosten voor extra's zoals Sinterklaasviering en uitstapjes. Omdat we hier wel graag aandacht aan willen besteden, vragen wij een eigen bijdrage. Hierover ontvangt u nadere informatie.
3. Vervoer van uw kind. Het vervoer met taxi of busje van en naar de deeltijd kliniek van Karakter wordt gedeeltelijk vergoed. We raden u aan om voor de opname contact op te nemen met uw ziektekostenverzekeraar. U kunt dan navragen of deze het (medisch geïndiceerde) taxivervoer van en naar Karakter vergoedt. Het vervoer tussen thuis en school wordt soms gedeeltelijk door de gemeente vergoed. Vraag hiervoor meer informatie bij uw contactpersoon van Karakter, en anders bij uw gemeente.
4. Uw eigen reiskosten. De reiskosten die u zelf maakt om naar ons te komen voor oudergesprekken, moet u zelf betalen. Op uw verzoek kunnen wij wel een verklaring afgeven, zodat u deze kosten eventueel kunt declareren bij uw verzekering of de sociale dienst.

Veiligheid

Wij doen er alles aan om een veilige omgeving te creëren voor uw kind. Dit uit zich bijvoorbeeld in de zorg voor de gebouwen en de omgeving. Maar ook geldt er vanzelfsprekend een verbod op ongewenste intimiteiten. Onze medewerkers zijn geschoold in het voorkomen van verwonding van uw kind en anderen. Er zijn op de deeltijdkliniek vaak aparte ruimtes voor (voorkomen van) gevaarlijke situaties. Deze gebruiken we echter alleen als het echt wenselijk of nodig is. Als uw kind hiermee te maken krijgt, wordt dit altijd met u besproken.

Vertrouwenspersoon en klachtencommissie

Als uw kind iets wil bespreken, maar dit niet kwijt kan bij de behandelaars, kan hij of zij contact opnemen met de patiëntvertrouwenspersoon. Bij de receptie van de locatie is de naam van de vertrouwenspersoon verkrijgbaar.

Heeft u klachten over de behandeling praat dan eerst met de betreffende medewerker of een andere betrokkene. U kunt ook gebruik maken van de klachtenregeling van Karakter. Het formulier is op te vragen bij de receptie of via de website www.karakter.com.

Informatiebrochure voor ouders

Karakter heeft een introductiebrochure voor ouders met meer informatie over bijvoorbeeld onze organisatie, rechten en klachtenregeling. Heeft u deze informatie nog niet ontvangen, dan kunt u deze aanvragen bij de receptie van de locatie, of via onze website www.karakter.com.

Meer informatie

Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met uw contactpersoon.

Overzicht deeltijdklinieken Karakter

Almelo

Vriezenveenseweg 213
7602 PT Almelo
t. 0546 48 44 44

Apeldoorn

Tussen de Eiken 109
7325 HH Apeldoorn
t. 055 750 68 00

Arnhem

Het Oolgaardthuis
Klingelbeekseweg 19
6812 DE Arnhem
t. 026 352 36 00

Boekelo

Infant Centrum
i.s.m. Jarabee Jeugdhulp
Landsteinerlaan 59
7548 AL Boekelo
t. 053 428 55 02

Doetinchem

Kapoeniestraat 31
7001 CB Doetinchem
t. 0314 62 61 20

Ede

Licht Verstandelijk Gehandicapten
Horalaan 5
6717 LX Ede
t. 0318 67 66 11

Enschede

Roessingsbleekweg 39
7522 AH Enschede
t. 053 482 86 50

Nijmegen

Reinier Postlaan 12
6525 GC Nijmegen
t. 024 351 22 22

MFC Oosterbeek

Licht Verstandelijk Gehandicapten
i.s.m. Pluryn en Dr. Leo Kannerhuis
Utrechtseweg 320
6862 BC Oosterbeek
t. 026 400 21 00

Zwolle

Dr. Eeftinck Schattenkerkweg 1
8025 BW Zwolle
t. 038 456 11 00

kinder- en jeugdpsychiatrie

karakter

Bestuurlijk Centrum

Horalaan 5

Postbus 68

6710 BB Ede

t. 0318 67 66 11

f. 0318 67 66 12

www.karakter.com

Redactie: afdeling Communicatie

info@karakter.com